

REVISTA

ASOCIAȚIEI CORPULUI DIDACTIC MEDICO-PEDAGOGIC DIN ROMÂNIA

(Revue de l'Association du Corps didactique medico-pedagogique en Roumanie. — Revue des Vereines des heilpädagogischen Lehrkörpers von Rumänien).

Redactor - Rédacteur - Schriftleiter: Dimitrie Rusceac.

La Rédaction de la Revue: Cernăuți, strada Aviator Gagea No. 4

SUMARUL: O statistică. - Dimitrie Rusceac: Congresul profesorilor de surdo-muți din Cehoslovacia. - Gheorghe Atanasiu: Istoricul învățământului pentru surdo-muți. - Ec. R. B.: Metoda Malisch. - Aglaia Mandiuc: „Parla!” - Dimitrie Rusceac: Gândirea și vorbirea la surdo-muți. - Cărți și reviste.
- Poșta redacției. -

SOMMAIRE: Une statistique. - Dimitrie Rusceac: Le 4-e congrès national de professeurs des sourds-muets en Tchécoslovaquie. - Gheorghe Atanasiu: L'Histoire de l'Enseignement des Sourds-Muets. - Ec. R. B.: La Méthode Malisch. - Aglaia Mandiuc: La revue „Parla!” - Dimitrie Rusceac: La pensée et la parole chez l'enfant sourd-muet. - Revue des journaux. - La nouvelle de la Rédaction.

INHALT: Eine Statistik. - Dimitrie Rusceac: Der vierte Kongress der Taubstummenlehrer in der Tschechoslowakei. - Gheorghe Atanasiu: Die Geschichte des Taubstummenunterrichtes. - Ec. R. B.: Die Methode Malisch. - Aglaia Mandiuc: Die italienische Fachzeitschrift „Parla!” - Dimitrie Rusceac: Das Denken und Sprechen beim taubstummen Kinde. - Bücher- u. Zeitschriften-schau. - Redaktionelle Nachrichten.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

CERNĂUȚI — STRADA AVIATOR GAGEA Nr. 4 — ROMÂNIA

REVISTA ASOCIAȚIEI CORPULUI DIDACTIC MEDICO-PEDAGOGIC DIN ROMÂNIA

REDACTOR : DIMITRIE RUSCEAC

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA : CERNĂUȚI, Str. AVIATOR GAGEA Nr. 4

O statistică.

Revista noastră dorește să cunoască situația numerică a elevilor surdo-muți, orbi, debili mentali și deviați morali din întreaga țară și să alcătuească o statistică. Această lucrare se poate îndeplini cu concursul următoarelor școli :

A) 1. Școala de orbi ; 2. Institutul de surdo-mute ; 3. Școala de băieți surdo-muți, tustrele din București ; 4. Institutul de surdo-muți din Focșani ; 5. Institutul de orbi și surdo-muți ; 6. Institutul de educație corectivă, ambele din Cernăuți ; 7. Școala de îndreptare din Iași, cari sunt administrate și întreținute de Ministerul Instrucțiunii ;

B) 1. Așezământul de surdo-muți ; 2. Așezământul de orbi ; 3. Așezământul pentru debili mentali, tustrele din Cluj ; 4. Așezământul de surdo-muți ; 5. Așezământul pentru orbi adulți, ambele din Timișoara ; 6. Așezământul pentru oarbe adulte din Arad ; 7. Așezământul pentru debili mentali din Boroș-Ineu ; 8. Așezământul pentru anormali mentali din Tg.-Mureș ; 9. Așezământul pentru ocrotirea copiilor din Castelul Turnu-Roșu ; 10. Azilul de orbi „Vatra luminoasă“ ; 11. Așezământul de reeducare (fosta Colonie Mărcuța) cu o secție pentru debili mentali, ambele din București ; 12. Azilul de orbi din Ungheni, cari sunt administrate și întreținute de Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor sociale ;

C) 1. Institutul de corecție din Gherla ; 2. Institutul preventiv de minore (Penitenciarul) din Cluj ; 3. Institutul preventiv de minori (Penitenciarul) din Aiud ; 4. Penitenciarul „Văcărești“-Serviciul antropologic din București, cari sunt administrate și întreținute de Ministerul Justiției.

În scopul alcătuirii unei statistici a învățământului surdo-muților, orbilor, debililor mentali și deviaților morali, onoratele direcțiuni sunt insistent rugate să ne trimită până cel târziu la 10 Ianuarie 1932 numărul elevilor pe clase și numele membrilor corpului didactic. Datele statistice incurse vor fi publicate în revista noastră.

REDACȚIA.

EDUCAȚIA COPIILOR SURDO - MUȚI

„DIN SURDOPEDAGOGIE“.

Congresul din Cehoslovacia.

De Dimitrie Rusceac.

„Asociația profesorilor de surdo-muți din Cehoslovacia“ a ținut, în zilele de 29 și 30 Iunie 1931, al IV-lea congres anual. Cehoslovacia, compusă din Boemia, Moravia cu Silesia, Slovacia și Rusia subcarpatică, are un teritoriu de 140.394 kmp, pe cari trăesc 14.620.000 de locuitori. În comparație, România are o întindere de 294.967 kmp, pe cari locuesc 18.024.269 de suflete. Cu toate că Cehoslovacia e mai mică, ea are 17 școale de surdo-muți, în vreme ce în România există abia 6 institute de surdo-muți. Profesorii de surdo-muți din Cehoslovacia s'au organizat înființând federațiunea denumită „Svaz spolku ucitelu hluchonemých v republice Ceskoslovenské v Praze“. Provinciile Boemia, Moravia cu Silesia, Slovacia și Rusia subcarpatică și-au format societățile lor, care la rândul lor fac parte din uniunea numită mai sus. Această federațiune are actualmente vreo 160 de membri. Scriind acest număr, mă gândesc involuntar la referințele din România. Aici, „Asociația profesorilor medico-pedagogici din România“ cu sediul în Cluj are vreo 80 de membri, iar „Asociația corpului didactic medico-pedagogic din România“ cu sediul în Cernăuți, aproximativ vreo 70 de membri. Deci și la noi s'ar găsi vreo 150 de membri, cari ar putea să înființeze o puternică federațiune similară.

Deschiderea congresului a avut loc în sala de festivități a Institutului de surdo-muți din Valasske Mezirici, sub prezidenția d-lui M. B e d n a r i k, care a salutat în cuvinte mișcătoare impozanta adunare profesională. Apoi a luat cuvântul reprezentantul Ministerului Instrucțiunii, arătând interesul ce-l poartă în favoarea învățământului copiilor surdo-muți. După aceea au vorbit reprezentanții celor 4 provincii, indicând interesul ce trebuie să lege pe toți membrii învățământului copiilor surdo-muți din Cehoslovacia. Din partea „Asociației corpului didactic medico-pedagogic din România“ a vorbit subsemnatul, arătând legăturile sufletești ce au existat totdeauna între colegii cehoslovaci și cei români și urând congresului succes bun.

Problemele puse în discuția congresului au fost de natură să miște opinia publică și autoritățile școlare, așa încât s'au putut lua multe măsuri spre o îmbunătățire continuă a învățământului surdo-muților cehoslovaci. Prima chestiune pusă în discuție a fost : „Bazele psihologice ale vorbirii în primele faze ale educației“. Într'o magistrală conferință, d. prof. univ. Dr. J. Uher a insistat asupra principiilor lui Wundt, Broca, Wernecke, Charcot, etc., vorbind despre centrele cerebrale pentru vorbire. Raportorul a abordat tocmai problema localizărilor cerebrale ale vorbirii articulate, fiind de partea teoriilor ce nu recunosc circumvoluțiunile limbajului. A urmat a doua chestiune : „Surdo-mutitatea și auzirea cam grea (semi-surditatea) și influența lor asupra defectelor în vorbire și în voce“. D-na Dr. Vera Kutvirtova, asistentă la Clinica din Brno, a citit un excelent raport asupra modului greșit de a

pronunță sunete, mod ce provine din conformația anormală a gurii, a bolții palatine, a nasului, a limbii și a coardelor vocale. Atunci când sunetele nu pot fi percepute exact din cauza cetibilității lor labiale grele, copilul tare de ureche pronunță fals consonanțele guturale, palatine și siflante, dar și vocala „i“; el poate să sufere de o dyslalie funcțională sau de una dentală. Tratamentul va fi făcut de profesori specializați în fiziologia și patologia limbajului articulat. Se va ținea seamă de școala pentru surdo-muți ziși propriu și de școala pentru copiii tari de ureche. A treia chestiune a fost următoarea : „Influența dinților s'ricați asupra pronunțării suntelor siflante“. D. H. Synek, directorul Institutului de surdo-muți din Lipnik, a vorbit asupra blesității, adică asupra împiedicării de a pronunță corect siflantele : s, z, ș, j, cât și grupele de sunete: ps. ts-tș, cs, etc., insistând asupra sigmatismului strident, addental, interdenal, labiodental, lateral și laringeal. Exercitarea și deprinderea pozițiunii corecte a limbii în raport cu deprinderea pozițiunii corecte a dinților trebuie să stea la baza tratamentului. Senzațiile tactile, imaginile vizuale și oglinda — ba și sonde construite din sârmă de nichel — vor veni într'ajutor, pentru a aduce limba și dinții în pozițiunea corectă. A patra chestiune a fost : „Criminalitatea la surdo-muți“. D. V. Gano, directorul Institutului de surdo-muți din Dubnic, a arătat unele porniri și cazuri de criminalitate din viața surdo-muților și a insistat asupra înfățișării surdo-muților în fața instanțelor judecătorești. Înaintea acestor autorități, surdo-mutul e ascultat prin mijlocirea unui interpret, luat din mijlocul profesorilor de surdo-muți. Să se ia tâlmași dintre persoanele obișnuite a se înțelege cu surdo-mutul neinițiat în limbajul vorbit. Mama și rudele surdo-mutului să fie ascultate; profesorul de surdo-muți să facă o expertiză asupra spuselor surdo-mutului și tâlmăcirilor făcute de mama lui.

A doua zi au fost puse în discuție următoarele chestiuni : D. Fr. Zajic a vorbit despre „școala auxiliară pentru debili mentali“ (în traducere germană „Hilfsschule“), propunând 4 feluri de clase și anume : clasele A pentru copiii supranormali, clasele B pentru copiii normali, clasele C pentru debili și imbecili — cazuri ușoare —, clasele D pentru copiii idioți și imbecili — cazuri grave. Apoi a urmat raportul d-lui J. Flegl asupra desvoltării limbajului prin gesturi. După aceea, d-l H. Synek a depus un referat interesant despre predarea înmulțirii la elevi surdo-muți. Asupra școalelor profesionale și de meserii a vorbit d-l Sedo. În fine, d. J. Sedlacek, directorul Institutului de surdo-muți din Valasske Mezirici, a citit un excelent referat asupra metodelor de învățământ. În Cehoslovacia se aplică „metoda zisă materska“, în versiune germană zisă „Mutterschulverfahren“. Totuș „metoda cehă“ diferă de „metoda maternă a lui Querll“, căci ea nu este decât adaptarea „metodei lui Malisch“. Astfel „metoda materska“ e o metodă globală, care precede dela cuvinte sau propozițiuni și care evită — pe cât posibil — predarea sunetelor izolate. S'au făcut încercări de către d. prof. Petr cu metoda lui Querll; totuș „metoda materska“ a rămas învingătoare, păstrându-și locul ei de supremație în clasa întâia de surdo-muți din Cehoslovacia. O apreciazabilă contribuție surdopedagogică e și abecedarul d-lui D. Kaslik, care tratează sunete onomatopeice, cuvinte și propozițiuni din viața copilului surdo-mut, aducând metodei globale un aport notabil.

Retribuțiunile profesorilor sunt următoarele : Învățătorii cu diploma Șc. normale și exam. de definitivat sunt retribuiți lunar dela 1—3 ani de servi-

ciu cu A 1100, B 1040, C 980 cor. ceh. (A 550), (B 5100, (C 4900 lei), iar dela 4—6 ani cu A 1325, B 1265, C 1205 cor. (A 6625, B 6325, C 6025 lei). Institutorii cu examenul de specialitate sunt asimilați în salariu, drepturi și datorii cu profesorii gimnaziali, fiind retribuiți lunar dela 7—9 ani de funcționare cu A 1540, A 1480, C 1420 cor. (A 7700, B 7400, C 7100 lei); dela 10—12 ani cu A 1715, B 1655, C 1595 cor. (A 8575, B 8375, C 7975 lei); în total sunt 11 categorii de salarii cu adaosuri de scumpete pentru localități. A cuprinde Praga, Brno, etc., B Kosice, Pilzen, etc., C Valasske Mezirici, etc. Așa bunăoară la Praga, profesorii de surdo-muți încep cu un salariu lunar de 7700 lei și ajung după o vechime de 34 ani la un salariu de 16.575 lei.

Comitetul congresului a organizat mese în comun, excursiuni și vizite, precum și o expoziție admirabilă. Congresiștii au fost primiți cu cea mai mare cordialitate. Delegatul din România s'a bucurat de cea mai frumoasă primire colegială. Pentru plăcuta petrecere în Cehoslovacia și pentru frumoasele învățăminte culese la acest congres de rodnică activitate, subsemnatul aduce mulțumirile sale, încheind acest scurt articol cu urarea următoare: „Să trăiască colegii noștri cehoslovaci!“ În fine urăm revistei: „Revue pro vzdeleni a vychovu hluchonemých“ apariție îndelungată!

* * *

Historicul învățământului pentru surdo-muți *).

BCU Cluj / Central University Library Cluj
De Gheorghe Atanasiu.

Posibilitatea demutizării surdo-muților s'a considerat o curată utopie, un fapt cu neputință de realizat, atât timp cât omenirea a privit lucrurile cu alți ochi și a gândit despre dânsa, în cadrul strămt mai mult al unor credințe fanatice.

Surdo-muții să fie pregătiți și, mai mult, să vorbească?! Nimeni nu s'a gândit la aceasta și cine a avut cutezența să creadă sau să ia sub ocrotirea sa surdo-muții, a trebuit să lupte cu idei, credințe și simțăminte, ce nu mai țineau pas cu progresul.

Secole întregi caracterizate prin organizația socială deosebită de astăzi, prin legile izvorite dintr'o credință barbară, cu toată cultura și civilizația atinsă de popoare, surdo-muții au fost ignorați, excluși din sânul societății, osândiți să-și ducă înfirmitatea în tânguirea și mizeria de sclavi ai sclavilor.

Ciudătenia faptului se explică prin însuș barbarismul religios, din cultul căruia și-au creat concepții anumite pentru viață. Mic și neputincios, tare și răzbunător, omul și-a însușit calitățile divine ale zeilor, zdrobind în sine simțăminte umane, clădindu-și viața pe egoism, împărțindu-se în sclavi și nobili și nesocotind infirmii.

A trebuit să vină creștinismul, ca s'o descătuseze din lanțurile unor concepțiuni ce-i asigura doar stabilitatea și să nască un ideal de viață umană. „Iubește pe aproapele tău, ca pe tine însuți“, este cheia tuturor tendințelor de ocrotire, tuturor proiectelor și realizărilor umane în ocrotirea surdo-muților — a acelora nenorociți și infirmi. Invențiile științifice și toată munca

*) Dintr'un studiu, care va apare când va putea.

înaintașilor noștri, cu descoperiri, sacrificii, etc. nu sunt izvorâte decât din dorința omenirii de a se pune în luptă cu răul și a face viața una și aceeași, pentru toți.

Demutizarea surdo-muților nu este un miracol. Nu este nici ceva nou. Ea este izvorită din cercetările îndelungate a vreo patru secole. Cum vorbirea în ultima analiză, nu-i decât un șir de articulațiuni legate și intercalate după anumite legi, iar surdo-mutul sănătos, capabil să scoată un muget, o articulație, cercetările n'au dat greș.

Evoluția învățământului pentru surdo-muți se caracterizează prin două epoci bine precizate: Epoca de barbarism, în cadrul căruia intră antichitatea și evul mediu (în. de Hr.) amintită prin secole de credință barbară și fanatică, în care surdo-muții n'aveau nici un fel de ocrotire. Epoca de umanism, venită în urma creștinismului, după ce are de luptat cu atâtea obiceiuri și concepțiuni de viață. Îi urmează secolul XVII de cercetări și entuziasm, sec. XVIII de demonstrațiuni și convingeri, cu înființări de institute, sec. XIX de recunoaștere și de ocrotire pe seama statului și societăților particulare și apoi sec. XX de perfecționare și impunere. În linii generale, luăm fiecare epocă și secol, lupta, adepții și metoda întrebuintată.

EPOCA DE BARBARISM. Ignorarea surdo-muților a fost și dânsa o cauză și istoria ne vorbește despre o lume poate nevinovată. Antichitatea e plină de mistere, de lucruri ce stârnesc astăzi curiozitatea numai, după cum actualitatea pentru dânsa ar însemna asemenea. Omenirea clădită de puterea zeilor, se împărțise pe clase, renunța la viață, slujiau semenii (sclavii) și nu îngăduia în împărăția lor ajutorarea schilodului sau infirmului. Să luăm fiecare popor aparte:

Egiptenii, popor care întrebuințase mii de sclavi, ca să zidească după voința zeilor și a faraonilor, mărețele piramide și alte multe monumente de artă. Surdo-muții nu se bucurau de nici o ocrotire și duceau o viață asemenea animalelor.

Babilionenii și Asirienii, legați de credința că boalele și infirmitățile sunt răzburările spiritelor, n'aveau pentru infirmi decât disprețul și credința că-și merită soarta. Surdo-muții cădeau în categoria disprețuiților.

Evreii, socotind vorbirea ca cel mai mare dar al Dumnezeirei, aveau pentru surdo-muți milă și un respect religios. Surdo-muții erau priviți cu alți ochi, dar au continuat mai departe să-și ducă viața de sclavi și aceasta datorită evreilor, care aveau firea pornită spre vagabondaj și comerț.

Fenicienii. Nici vorbă de educarea surdo-muților. Când poți prea bine, tu neputincios să te sacrifici zeilor, la ce mai ceri ocrotire pe acest pământ! Prin descoperirea alfabetului se întrezăresc vag principiile fonetice, baza actualei demutizări.

Indienii, cu credința că infirmitățile sunt propriile greșeli dintr-o viață anterioară. Surdo-muții erau clasați în această clasă a necuraților — ce le stălesc limba a vorbi și astup urechile a auzi. Venirea budismului, naște ideea ocrotirii celor în mizerii și pregătește terenul pentru viitor.

Mezii și Persii priviau surdo-muții, ca mai apropiați de Dumnezeu și cei mai îndreptățiți a fi iubiți de lume, ca singurii ce n'au scos din gura lor un cuvânt rău sau de mânie. Și totuși surdo-muții au dus o viață de mizerii.

Grecii și Romanii ce străluciau prin cultură și civilizație, afirmău convinși că educarea surdo-mușilor e imposibilă (Codul Justinian). La Spartani și Galli, după legile lui Licurg surdo-mușii erau aruncați de pe muntele Tagyt. La Cristieni, sf. Augustin îi exclude din societate, dând naștere la prigoniri și cruzimi.

EPOCA UMANISMULUI. Creștinismul pregătește pentru surdo-muși o soartă omenească. Răstoarnă obiceiurile barbare, sclăvia și zidește încet dar sigur un simțământ puternic, umanismul. Licărește ideea ocrotirei și timid se înregistrează fapte, cu rezultate slabe. Remarcăm Spania și Italia, cărora li se revine meritul începutului. În Spania găsim pe Pedro de Ponce, Pablo Juan Bonet și Ramirez de Carion, cari se ocupă de educația surdo-mușilor atât teoretic cât și practic. În Italia avem de a face cu un teoretist Jerom Cardan, care se alătură limbajului convențional (semnele). Cei trei ai Spaniei, au aceeaș metodă, neținând seama de cetirea de pe buze, învățând întâu scrierea și apoi vorbirea cu ajutorul alfabetului degetelor și mecanizarea fonetică a întregului cuvânt.

Secolul XVII (1600—1700), se caracterizează printr'un entuziasm accentuat și îndelungate cercetări în toate ramurile științei. În acest secol, copiii surdo-muși sunt instruiți particular, recrutați din lumea nobilă, fără nici un mijloc din partea statului. Institute nu existau. Făcând cercetări în toate țările: Anglia, Olanda, Germania, Franța, Johann Konrad Amman (1659—1724) este cel mai însemnat dintre toți. El dă ființă metodei citirei de pe buze, pe baze fonetice, fără ajutorul mimice. Ceilalți împrumută din metodă, adăugând forme de metodă, după credința și priceperea fiecăruia.

Secolul XVIII (1700—1800) se caracterizează prin demonstrațiuni cu tendința de convingeri. Surdo-mușii se pregătesc în institute speciale. Începutul acesta se face de către oameni de bine. Statul nu intervine cu ajutorul său decât mai târziu. În toate țările din Europa, se muncește cu râvnă pentru afirmarea învățământului. Se evidențiază doi pedagogi cu principii contrare. Charles Michel de l'Epée, inventatorul și susținătorul metodei semnelor (vorbirea prin semne) și rivalul metodei orale (vorbirea prin graiul viu), care a susținut-o cu toată convingerea germanul Samuel Heinicke, atât teoretic prin cercetările sale cât și practic, aplicând-o.

Secolul XIX-lea, se caracterizează prin generalizarea învățământului pentru surdo-muși. Statele iau sub a lor ocrotire surdo-mușii, prevăzând în bugetele lor sumele necesare pentru educația lor. Din rândul entuziaștilor și a cercetătorilor se ridică destoinici specialiști, cari duc lupta pentru afirmarea învățământului.

Lupta pentru metoda instruirii surdo-mușilor, se accentuează tot mai mult. Atât adepții metodei semnelor mimici (Abatele de l'Epée) cât și adepții metodei graiului viu, duc lupta, bazați pe argumente puternice, hotărâți să nu cedeze nimeni cu nimic.

Triumful metodei graiului viu vine dela Congresul din Milano 1830, unde abatele Tarra ia hotărârea drastică să se înlăture din institute mimica. Această hotărâre o mai întărește Congresul național din Bordeaux (1882) și cel internațional din Bruxelles (1883).

Secolul XX-lea. Surdo-mușii se bucură în masă de ocrotire și prăgătire. Institute speciale se creează în toate țările din lume, iar învățământul surdo-mușilor se perfecționează și impune. Metoda orală se perfec-

ționează și tinde spre un progres vădit. Gesturile și vorbirea gesticulată se înlătură, iar articulația sunetelor după ordinea și legile fonetice își are baza. Materialul de vorbire și cunoștințele se limitează la puțința de învățare a surdo-mușilor. Continuitatea învățământului se păstrează cu specialiști pregătiți succesiv sub directiva și controlul statului. Învățământul surdo-mușilor ia un drum sigur și hotărât.

* * *

METODA MALISCH.

Referat ținut în fața membrilor «Societății pentru propășirea învățământului surdo-mușilor în Olanda» cu ocazia adunării generale din 23 și 24 Iunie 1926 în Institutul de surdo-muși din St. Michiels-Gestel.

De directorul A. Hermus.

Introducere.

Cu ocazia celei de a unsprezecea adunare a «Societății pentru propășirea învățământului surdo-mușilor în Olanda» la 23 și 24 Iunie 1926 în Institutul de surdo-muși St. Michiels-Gestel, a fost întocmit de mine un referat al metodei Malisch.

În conferință s'a stabilit din toate punctele de vedere în ce constă ființa metodei Malisch, precum și pentru ce metoda, cu toate că de mai bine de 30—40 ani a fost întrebuințată în diferite școli de surdo-muși și a fost discutată în literatura specială, totuși i s'a dat numele de Metoda Malisch.

Mă mărginesc asupra unei scurte biografii a lui Malisch. Constantin Malisch s'a născut la 15 Maiu 1860 ca fiul unui morar în Gross-Dubowsko, districtul Rybnic în Silezia superioară. El a urmat școala primară a locului său de naștere și seminarul de învățători din Pilchowitz. Patru ani a fost învățător în ținutul industrial din Silezia superioară, dela 1 August 1884 până la Octomvrie 1886, ajutor de învățător, pe urmă titular și apoi director la școală de surdo-muși din Ratibor. Cu o sârguință exemplară, el s'a dedicat învățământului surdo-mușilor aproape 41 ani.

El era un om liniștit și modest care cu trup și suflet își vedeă de chemarea sa. Deaceea numai rareori apărea în publicitate. Dar cât de bucuros era când primia vreo vizită în clasă și putea să vorbească cu vizitatorul asupra noilor sale idei! Atunci nu se mai putea recunoaște în el — ne scrie o directoare de școală care l-a vizitat încă în ultimii ani ai vieții sale — pe bătrânul și frântul om căci strălucia din ochii săi un foc tineresc și entuziasm din întreaga sa ființă.

Cu înaltă seriozitate — spune Dr. Zillmann, profesor de surdo-muși și profesor de religie la școala din Ratibor — cercetă el ani de-a rândul temeurile psihologice pentru dezvoltarea naturală a limbajului și când crezută că le-a găsit, începă clădirea sistemului său în șapte clase ascendente. Atunci intră el pentru prima oară în publicitate cu sistemul său de învățământ,

La Rusaliile din 1925 trebuia să vorbească în a 12-a adunare a Uniunii învățătorilor pentru surdo-muși din Germania care s'a ținut în Heidelberg dela 1 până la 3 incl., asupra operii sale favorite: «Ființa și valoarea primului învățământ de limbă pe temeiul vorbelor întregi (totalităților lingvistice)».

În ce privește ființa metodei sale, el stabilește următoarele propozițiuni conducătoare :

1. Învăț pe copiii surdo-muți să vorbească îndată sunete unite, grupuri sonore, care să aibă însemnătate de vorbe întregi.
2. Clădește materialul limbistic după greutatea vorbirii.
3. Ia în considerație apoi, pe cât posibil, trebuința de a vorbi a școlarilor tăi.
4. Învăț-i să cetească de pe buze vorbe întregi, să cetească și să scrie.

În ceea ce privește valoarea metodei sale :

1. Atunci vei ușura și lor și ție începutul învățământului vorbirii.
2. Atunci ei vor vorbi mai natural, mai curgător și mai ușor de înțeles.
3. Atunci îi vei promova mai repede în ce privește limba și spiritul.
4. Atunci vei mări în ei impulsul vorbirii și plăcerea de a vorbi.

Conferința a trebuit să nu mai fie ținută și apărută de Malisch. Puțin înainte de Rusalii se îmbolnăvi așa de serios încât se văzu nevoit să lase în sarcina colegului său Thill dela Ratibor cetirea acestui referat.

Scurtă vreme după congres muri și el în ziua pe 11 Iunie 1925. O mare mângâiere trebuie să fi fost pentru dânsul telegrama trimisă de congresul din Heidelberg care glăsuiește :

„Salutăm pe meritosul colaborator și-i dorim grabnică și deplină însănătoșire. Îi mulțumim din toată inima pentru adânc temeinicile contribuții care ne-au condus spre țel pe un drum clar văzător“.

(Va urma).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tradus de Ec. R. B.

* * *

PARLA!

De Aglaia Mandiuc.

E o revistă lunară ilustrată a Institutului național de surdo-muți din Florența. Ea are următorul motto : „Tu vei fi om. O, ce nobilă misiune, de a îndrepta natura și de a trezi în mintea întunecată umbra lui Dumnezeu“.

N-rul 7—10 din Iulie—Octombrie 1931 conține o frumoasă conferință ținută la Institutul „Pavoni“ de către profesorul G. Battista Garassini cu titlul „Credința și voința“.

„Aici se învață ce poate să facă credința și voința“, aceste cuvinte le-a scris în albumul Institutului de surdo-muți din Siena, ministrul Turati și cu aceste cuvinte își începe Garassini conferința. Această simplă frază sintetizează, fără date și nume, toată istoria educației acestor nenorociți și arată toată admirația pentru apostolii carității umane și creștine, cari și-au făcut din educația surdo-muților un crez și un ideal.

Staraa înfloritoare a acestui învățământ se datorește azi lui Mussolini, care prin legiuirile sale l-a sprijinit și l-a intensificat. De ex. legea fascistă din 31 Dec. 1923 estinde obligația școlară asupra surdo-muților, iar noule codice de legi italiene văd și în surdo-muții născuți din părinți italieni, cetățeni ai statului cu toate datoriile și cu toate drepturile ce rezultă din această situație.

Dar ca să-și poată exercita aceste datorii, trebuie ca mai ales pentru ei să intervină statul. Statul a creiat și întreține școlile necesare, iar profesorii își fac datoria. Gabriele d'Anunzio definește activitatea lor drept o minune de o eroică răbdare umană“.

Descrie apoi cu un entuziasm vrednic de admirat munca migăloasă de fiecare zi a acestor merituoși dascăli și minunatele rezultate la cari au ajuns. Surdo-mutul a devenit și el cetățean, care trebuie dar și vrea să fie respectuos și devotat față de autoritate, credincios Patriei, conștiu de propriile datorii ca membru al marelui familii sociale, care în fine i-a dat și lui mijloace și drepturi de a-i aparține“.

Deci minunea eroice răbdării umane s'a îndeplinit.

Dă apoi câteva exemple de surdo-muți, cari grație școlii și talentului lor innăscut au devenit oameni celebri: vestitul caricaturist Perocchio, în America în ultimul timp un surdo-mut a devenit doctor în chimie, în 1923 d-șoara Susana Lavaud, o surdo-mută de 22 ani, și-a luat licența în istorie la facultatea de li'ere din Aix-en-Provence ș. a. m. d.

Încheie arătând meritele Institutului „Pavoni“ pentru provincia Brescia: media anuală de surdo-muți e aproximativ 20. Toți aceștia sunt primiți în școală și devin apoi cetățeni folositori și soldați credincioși, soldați demni de Italia nouă imperială.

Pe toate acestea le poate face credința și voința.

Partea doua a revistei conține o dare de seamă asupra aniversării de 10 ani a „Asociației de surdo-muți“ din Spezia și Lunigiana, în care se vede activitatea intensă a acestei asociații sprijinită de stat, care azi cere un capital de peste 20.000 lire, ce servește pentru scopurile ei filantropice.

* * *

Gândirea și vorbirea.

De Dimitrie Rusceac.

(Continuare din numărul precedent).

Se poate întâmpla însă, ca funcțiunea centrului reprezentărilor acustice ale cuvintelor să fie suprimată, în vreme ce auzul, centrul înțelesului, imaginile motrice ale cuvintelor și musculatura aparatului de articulațiune să fie intacte. Individul nu înțelege cuvântul, când îl aude, deși îl poate pronunța. În acest caz individul e atins de afazie sensorială.

Încă se mai poate întâmpla, ca să dispară din cercul luminos al conștiinței individului atât reprezentările acustice ale cuvintelor cât și facultatea de a cunoaște înțelesul cuvintelor, pe cari le aude. Cu toate că simțul auzului, imaginile motrice ale cuvintelor și mușchii necesari pronunțării vorbelor pot să funcționeze, totuș individul nu vorbește și nici nu înțelege sensul cuvintelor. Acesta e cazul celor t â m p i ț i, celor i d i o t i z a ț i, celor cu facultăți mentale slăbite.

În fine se mai poate întâmpla, ca din cercul luminos al conștiinței individului să dispară imaginile mișcărilor necesare pronunțării cuvintelor și să se mențină intacte organul auzului, centrul reprezentărilor acustice ale

cuvintelor, centrul înțelesului și toți mușchii aparatului de articulație. Individul aude cuvântul și îl înțelege, dar el nu-l poate articula. În acest caz, individul este atins de afazie motrice.

Aceste zece cazuri arătate mai sus pot avea și variante. Pe noi ne interesează însă numai tipul surdo-mutului, deci numai copilul lovit de dispariția auzului încă înainte de câștigarea limbajului auditiv. Copilul, care aude numai parțial, poate să atingă numai o dezvoltare parțială a centrului reprezentărilor acustice ale cuvintelor, apoi a centrului înțelesului, după aceea a centrului motor și în fine a musculaturii necesare pronunțării cuvintelor. Dacă rămășițele auzului sunt inferioare limitei de auzire a cuvintelor și a propozițiilor, atunci se zice că copilul e „tare de ureche“. Se poate întâmpla ca funcțiunea mușchilor necesari pronunțării cuvintelor să fie suprimate din cauza defectelor provenite în conformațiunea organelor de vorbire. Urmarea e că copilul poate să fie lovit de dislalie, adică de incapacitatea pronunțării corecte a sunetelor, a silabelor și a cuvintelor anumite; dar el poate să fie atins și de diversele sigmatisme, adică de incapacitatea pronunțării corecte a consonantelor siflante; în fine, el poate să fie lovit și de rinolalie, adică de vițjul de a vorbi pe nas. Și copilul surdo-mut poate să fie atins de dislalie, sigmatisme sau rinolalie. În fine și copilul surdo-mut poate să fie inzestrat cu inteligență supranormală, apoi normală și în sfârșit subnormală. Copilul surdo-mut, care este în acelaș timp atins și de imbecilitate mentală sau idiotie, nu poate să învețe limbajul auditiv. Copilul surdo-mut, care e lovit de debilitate mentală, poate să învețe limbajul auditiv numai atunci când posedă vreun rest de auz sau chiar auzul întreg. Copilul surdo-mut, care e dotat foarte bine, bine, mijlociu sau puțin, poate să învețe limbajul articulat sub ambele reprezentări: orală și grafică.

Achizițiunea limbajului articulat de către copilul normal se îndeplinește în condițiuni naturale. Perfecțiunea sistemului nervos îngăduie copilului să pronunțe la întâmplare sunete într'un „joc vocal spontan“. Tendințele innăscute permit apariția reduplicării silabice: ma-ma, ta-ta, etc. Această reduplicare este un semn pentru exprimarea unei dorințe. Persoanele din anturaj îl învață pe copil că „mama“ sau „tata“ are cutare înțeles. Cam pe la sfârșitul anului al doilea apare jocul vocal imitativ: copilul emite „cuvinte-propozițiuni“, adică cuvinte cu înțelesuri de propozițiuni, denumite în versiunea germană „Einwortsätze“. Așa bunăoară „ma-ma“, în gura unui mic copil normal, înseamnă: „Mamă, vină încoace!“ sau „Mamă, dă-mi cutare lucru!“ sau „Mamă, ia-mă în brațe!“ Persoanele adulte, care înconjoară pe copil, operează cu o limbă gata formată, cum e de pildă limba română. Părinții îi dau copilului cuvinte gata formate; copilul însă nu le întrebunțează numai decât; el monologhează mai întâiu; abia în faza următoare, el alipește la vorbă și înțelesul ei, prin învățarea cuvântului în legătură cu percepțiã obiectului. Cu timpul, copilul adoptă propozițiuni nominale, în care afirmă ceva despre altceva. Primele propozițiuni nominale sunt compuse din doi termeni: Păpușã plânge. Păpușã râde. etc. În curând copilul trece la propozițiuni cu trei termeni: Papucul este rupt. Cartea este nouă. etc. În sfârșit, copilul normal înțelege utilitatea vorbirii pentru interesele sale fizice și sufletești și imită cu mult zel și cu multă voință „limbajul adulților“.

În care condițiuni se poate îndeplini achizițiunea limbajului articulat de către copilul surdo-mut? Această problemă pune în discuție mai întâiu următoarea chestiune: „Ce limbă întrebuițează un copil surdo-mut din naștere, atunci când e abandonat la propriile sale mijloace de expresiune, și mediul înconjurător nu-i oferă o limbă gata formată, pe care să o învețe?” Copilul surdo-mut din naștere, dotat cu inteligență suficientă, inventă un limbaj nou, necunoscut? Un copil surdo-mut, pus în condițiunile arătate, nu va inventa un limbaj nou, dar se va servi de elemente dintr'un limbaj vizual. Copilul surd nu se aude pe sine și nu aude nici pe alții; din gura lui ies strigăte și sunete produse de laringe; sunetele însă nu sunt articulate, amplificate, dirijate de limbă și buze; ele nici nu pot constitui darul minunat al cuvântului. Dacă mama i-ar arăta copilului surd imaginile vizibile ale limbajului auditiv, atunci fiul ei ar observa mișcările buzelor, ar presimți sensul acestor mișcări, ar prevedea existența acestui limbaj în reprezentația sa orală, ar prinde cu ochiul câteva expresiuni verbale și ar mișca buzele sale imitând. Această imitațiune însă ar rămânea în continuu numai o vorbire peltică, stălcită, ce n'ar putea fi înțeleasă decât doar de mama care cunoaște bălbăiala copilului ei. Dar pe la începutul anului al patrulea apar gesturile; copilul surdo-mut simte nevoia de a imita prin gesturi tot ce vede; el începe să comunice prin gesturi. Încetul cu încetul el își formează un limbaj prin gesturi, care înlocuiește vorbirea laringo-bucală. Această înlocuire se face tocmai din cauză că educația familială nu-i poate predă limbajul auditiv pe calea artificială. La vârsta de 7 ani, când trece pragul scoalei de surdo-muți, el nu e lipsit de un limbaj, deși nu stăpânește limba noastră vorbită. În consecință, el posedă un sistem vizual de exprimare: limbajul prin gesturi.

La început, omul avea două limbi la dispoziția sa: limbajul prin gesturi și vorbirea laringo-bucală. În cursul vremurilor, gesticularea, care prezintă o serie de dezavantaje, a fost înlocuită cu vorbirea umană. Cine studiază astăzi fenomenele vorbirii umane, își dă seamă de principiile acusticii, anatomiei și fiziologiei, când e vorba de emiterea și audiția sunetelor, apoi de principiile psihologiei, când e vorba de emiterea și priceperea vorbirii, și în fine de principiile sociologiei, când e vorba de acțiunea unei limbi asupra altei limbi. Înțelegem mai bine mecanismul vorbirii umane, dacă ne amintim că reprezentația orală a vorbirii e independentă de celelalte funcțiuni ale vorbirii. Astfel în cazul afaziei motrice, unde celelalte funcțiuni n'au ceva de suferit, vorbirea poate fi suprimată simplamente prin afecțiunea cerebrală a mișcărilor necesare pronunțării cuvintelor. Vorbirea umană se determină prin caracterul mobil al cuvintelor. Când vine pe lume, copilul înclină spre „vorbire” grație predispozițiilor moștenite; ceea ce îi lipsește, este „limbajul”; pe acesta îl poate achiziționa numai încetul cu încetul, în urma unor eforturi de tot însemnate.

Limbile română, franceză și germană posed o terminologie, multumită căreia se face distincție între „limbă” (fr. langue, germ. Sprache) și „vorbirea individuală” (fr. parole, germ. Sprechen). Limbajul e fenomenul colectiv, produsul colaborării individului cu societatea umană; iar aceasta, la rândul ei, este o instituție, pe care individul nu o poate modifica după bunul plac. Există deci pe de o parte „limbajul” ca un sistem obiectiv de sunete, cuvinte și fraze, ca un mod de a vorbi, ca o adunare de semne,

care i se prezintă învățacelui într-o independență relativă și pe care trebuie să le învețe în scopul ca să poată intra în societatea omenească și ca să se poată desvoltă spiritualmente. Există însă pe de altă parte „vorbirea“ ca o dispozițiune personală, ca o manifestare ce izbucnește din adâncimile personalității. Mulțumită acestei manifestări, copilul află acest sistem de exprimare, umblă după cucerirea lui, își însușește acest mod de a vorbi și aplică semnele (cuvintele) învățate, căci vorbirea este o tehnică născută din dorința oamenilor de a comunica între ei. Și ca să existe această vorbire, trebuie ca sunetul emis să fie auzit și interpretat. În consecință limbajul alcătuește pentru copil acel ideal pe care vorbirea individuală îl atinge atunci când învățacelui pune stăpânire pe acest sistem de expresiune. Dintre factorii psihologici, care domină evoluția vorbirii, vine în vedere mai întâiu memoria, elementul conservator, care fixează, păstrează și reproduce semnele, iar apoi urmează asociația, elementul care inovează și care creează a n a l o g i a ce joacă cel mai însemnat rol în formațiunea limbii.

Omul posedă facultatea de a traduce gândirea sa în expresiuni verbale, bazate pe vocea auzibilă, ce se produce în laringe prin vibrațiunile coardelor vocale și se modifică prin rezonanța cavităților bucale și nazale, străbătând articulațiunile vălului palatal, ale limbii și ale buzelor, pentru a se manifesta sub aspectul fonemelor, pe cari fonetica le imparte în vocale și consonante. Între construcțiunea microscopică a scoarței creierului și gândirea normală (sau anormală) există raporturi ce fac cu puțință traducerea gândurilor imaginabile în propozițiuni și fraze auzibile. Faimoasa doctrină stabilită de Broca localizează vorbirea articulată la piciorul celei de a treia circumvoluțiuni frontale stângi din creierul cel mare. Conform stabilirii lui Charcot există și alte centre corticale, ce corespund cuvântului auzit, celui pronunțat și celui grafic. Pe de altă parte există districte din scoarța creierului, ce sunt destinate să recepționeze impresiile din lumea exterioară, intrate pe calea simțurilor; iar pe de altă parte se găesc regiuni din această scoarță, ce au destinația să reacționeze față de impresiunile primite, emițând pe calea fibrelor nervoase ordine de intrare în acțiune. Numai ceierul omului a putut să realizeze, pe lângă viața sufletească a relațiunilor directe cu lumea din afară, în plus o lume destinată să decupe, să deslege scheme de pe imaginile directe și să le atribuie acestor scheme niște semne convenționale, auditive sau vizuale, niște simboale capabile să servească comunicării între oameni. Fiindcă semnele pot fi de natură diferită, există prin urmare și diverse feluri de limbajuri. Între diferitele limbajuri posibile, unul care le întrece pe toate celelalte prin varietatea mijloacelor de expresiune de care dispune, este limbajul auditiv, numit și limbaj vorbit, sau limbaj articulat. Mimica e un limbaj vizual; dar și scrisul e un limbaj vizual ca și în genere orice sistem de semnale optice, cum e bunăoară codul semnalelor marine. Multe limbajuri vizuale, întrebuițate astăzi, sunt derivate din limbajul auditiv. Aceasta se adeverește în ceea ce privește limbajul scris, apoi în ceea ce privește codul semnalelor marine și în fine ceea ce privește limbajul prin gesturi. Însă numai surdo-muții, cari și-au însușit limbajul auditiv, se folosesc de un limbaj prin gesturi, făcut pe baza unei limbi naționale. De altfel, surdo-muții cari nu cunosc limbajul auditiv, se servesc de un limbaj mimic zis natural și primitiv, deci de un limbaj vizual ce nu e derivat din limbajul articulat. Dar limbajul vorbit nu e decât un sistem

de mișcări foarte subtile, cari la rândul lor rezidă în contracțiunile mușchilor, deci în senzațiuni musculare, zise și kinestezice (adecă senzațiuni de mișcare ale organelor vorbirii) care însă nu se desvăluie conștiinței noastre decât numai parțial, nedeslușit sau, nicidecum. Nu e de mirat, dacă conceptul unui cuvânt vorbit face parte, în regulă generală, din imaginea acustică a cuvântului. De aici rezultă și concluziunea că vorbirea articulată e realizarea imaginilor acustico-lingvistice (sau acustico-glosice, acustico-verbale). Prima dovadă e că surdo-mutul din naștere rămâne mut. Dovada a doua e că copilul asurzit până la vârta de 8 ani, devine mut. În fine dovada a treia e că adolescentul asurzit stâlcește frazele rostite, suprimând din ele cuvinte întregi sau fragmente. Urechea mijlocește învățarea limbajului auditiv. Pus în legetură cu mediul social, omul auzitor e prins în mrejele semnelor simbolice în momentul în care se vede că vorbește. Fiind la mijloc imagini acustico-lingvistice și senzațiuni de mișcare ale organelor vorbirii (senzațiuni kinestezice, musculare), el aude și simte vorbirea sa. Imaginile auditive și senzațiunile musculare (tactilo-motoare) se traduc în expresiuni verbale, adecă engramefe acustico-lingvistice cât și motrice-lingvistice. Copilul normal învață să vorbească prin audițiune, prin ascultarea vorbelor rostite de alții și mai puțin prin cetirea labială. Copilul surdo-mut din naștere e nevoit să învețe limbajul auditiv prin cetirea labială, servindu-se hine înțeles de simțurile văzului și pipăitului. Imaginile optico-lingvistice și reprezentările vizuale pe de o parte și senzațiunile tactilo-motoare (musculare, kinestezice) pe de altă parte sunt punctele de sprijin în achizițiunea limbajului auditiv de către copilul surdo-mut. Library Cluj

(Va urma în n-rul viitor).

CĂRȚI ȘI REVISTE

---

* „SĂ CETIM MAI DEPARTE“. Carte de cetire pentru învățământul surdo-muților, partea III-a de Gheorghe A t a n a s i u, director al Institutului de surdo-muți din Timișoara. În această carte de cetire, menită pentru uzul elevilor surdo-muți, d-l Atanasiu publică materialul limbistic pentru clasa III-a de surdo-muți. Prefața conține următoarele: „Să cetim mai departe“ este o continuare a cărții de cetire „Să cetim“. Aceleași idei principale, împărțite lunar, dar mai dezvoltate, cuvinte noi și mai multe și un joc mai liber în vorbire, idei practice și sub forme mici de bucăți de cetire. Profesorul va întrebuința aceeaș metodă de întrebare și răspuns, având libertatea alegerii bucăților de cetire și frazelor, după nivelul intelectual și pregătirii fonetice a copiilor surdo-muți. Se va întrebuința la clasa a III-a. - Mulțumesc D-lui Dimitrie Rusceac, directorul Institutului de orbi și surdo-muți din Cernăuți, pentru ajutorul dat la corectare, după cum și d-lui Aleodor Suciu dela Institutul de surdo-muți din Timișoara pentru ajutorul dat“.

Această publicație este prima încercare, ce se face în România în scopul de a pune la dispoziția elevilor surdo-muți o carte de cetire, inspirată din viața și din nevoile acestor copii. În tot cazul este o încercare pe

deplin reușită. Autorul, care are și alte lucrări pe tărâmul surdopedagogiei românești, a dat dovadă de pricepere în alegerea materialului limbistic. După cum spune în prefață, materia e împărțită pe luni. E un criteriu care lasă loc la mai multe categorii de subiecte născute din întâmplările zilnice, la cari elevii au luat parte ca martori sau ca actori. Senzaționalul bucăților de cetire sporește prin faptul că materialul limbistic nu e redus decât la evenimentul trăit și la întâmplarea văzută. Ceeace dovedește încă odată că învățământul făcut în favoarea surdo-muților câștigă prin aceste cărți de cetire un manual însemnat. Această carte de cetire merită toate laudele. Ne-am plâns de faptul că Românii n'au avut până acum o carte de cetire pentru surdo-muți. D-l Atanasiu a luat inițiativa publicării acestei cărți. Este în interesul întregii noastre dezvoltări surdopedagogice românești ca să-l încurajăm pe autor, procurând și introducând acest manual în clasa a treia de surdo-muți.

D. R.

* CARTE DE ARITMETICĂ pentru Institutele de surdo-muți întocmită de Francisc Klampfer și Adalbert Zushty, profesori ai Institutului de surdo-muți din Timișoara. Partea I-a pentru clasa II-a. Partea II-a pentru clasa III-a. Desenurile de Ionel Popa, profesor de desen la Institutul de surdo-muți Timișoara.

Salutăm cu bucurie faptul că d-nii colegi au început să publice cărți de aritmetică pentru elevii surdo-muți. Cărțile sunt litografiate; dorim însă ca să le vedem tipărite cât de curând. Inițiativa d-lor colegi merită toate laudele, căci astfel putem să punem în mâna elevilor surdo-muți manuale pe deplin reușite. Copilul surdo-muț e avizat la propriile sale eforturi individuale și la învățământul special din școală. Cărțile de aritmetică formează un reazem netăgăduit pentru elevul surdo-muț. Până acum n'au existat în România cărți de aritmetică pentru surdo-muți. Apărând manualele numite, datoria noastră este ca să-i încurajăm și să-i sprijinim pe autori în inițiativa lor. Recomandăm călduros introducerea acestor cărți în clasa a doua respective în a treia de surdo-muți.

D. R.

* WLADISLAUS ZEITLIN, DER TAUBSTUMME STUDENT (Studentul surdo-muț). Von Dr. Felix Reich. Verlag Hugo Duda, Leipzig 1927. — W. Zeitlin, născut în 19 Faur 1907 în Tiflis, e fiul juiștului Dr. Apclonar Zeitlin și a virtuosei pianiste Rozalia Matrosovitch. În chiar prima jumătate de an, muma constată complecta surzenie a unicului ei copilăș. Fiind dotată cu deosebite calități pedagogice, dânsa și-a dedicat tot timpul tinereței sale numai instruirii și educării fiului ei. În primii trei ani ai copilăriei, ea a obținut rezultate supraomenești în deprinderea graiului viu. După revoluția rusească, părinții lui Zeitlin luară drumul pribegiei prin Europa, pentru a consulta medicii și profesorii specialiști în vederea perfecționării fiului lor pentru studii superioare. În urma consultărilor avute cu medicii și profesorii din Italia, aflară că fiul lor surdo-muț n'ar putea deveni alta nimic, decât numai un simplu meseriaș. Amărâți peste măsură cutreerară și întreaga Germanie. Ar fi dat tot avutul lor pentru educația dorită. După multă osteneală aflară în vara anului 1922, ajutorul căutat la d-l Schönebeck, subdirectorul institutului de surdo-muți din Berlin-Weissensee. Atât directorul Dr. Reich cât și subdirectorul amintit împreună cu alți profesori s'au oferit pentru pregătirea intelectuală a elevului surdo-muț Zeitlin. Din zi în zi se observau progrese. În anul 1925, în Septembrie, Zeitlin s'a prezentat la exa-

menul de bacalaureat la Gimnasiul real din Berlin-Weissensee, trecându-l cu succes foarte bun. După prestarea examenului s'a imatriculat la Politehnica superioară din Charlottenburg. Pentru a putea urma cursurile cu succes și-a construit singur un binoclu, cu ajutorul căruia cetia dela distanță prelegerile, de pe buzele profesorilor.

Cuprinsul cărții se imparte în 8 capitole și un supliment. Primele două capitole se referă la viața lui Zeitlin până la trecerea bacalaureatului. Capitolele următoare se referă la resimțirea surzeniei, graiului, gândirii, avantajele limbajului pantomimic, iar ultimul capitol este dedicat întru atenția mamei sale. Toate capitolele conțin chestiuni psihologice aparținând infirmității caracteristice surdo-mușilor. Conținutul capitolelor va fi tratat în viitoarele numere ale revistei noastre. Prof. Guga.

* „LUMEA NOASTRĂ“. — Profesorii Institutului de orbi și surdo-muși din Cernăuți și Comitetul școlar de pe lângă această școală publică această revistă care se adresează elevilor surdo-muși. Reproducem din numărul prim următorul pasaj: „Iubiți elevi, vă punem sub ochii voștri revista «Lumea noastră», care este pentru voi și pentru folosul vostru. Cetiți textul din această revistă, fiindcă ea vă iubește și vrea să vă desvolte sufletele voastre. Revista vrea să fie continuarea și completarea «lecțiilor de limba românească» pe care o învățați în școală. Revista vrea să formeze o publicație, unde cetitorii să găsească cunoștințele necesare despre elemente din geografie și istorie, din aritmetică și geometrie, din științele naturale, fizice și chimice. Revista vrea să desvolte în voi dragostea de țară și dinastie, dar și iubirea față de aproapele vostru“.

Până acum au apărut 5 numere cu diverse articole informative și studii în legătură cu învățământul surdo-mușilor. Cu toate că revista le aduce elevilor surdo-muși numai un folos real, totuș apariția ei s'a lovit de o rezistență pasivă. Numai la Școala de băieți surdo-muși din București și la Institutul de surdo-muși din Timișoara, revista a găsit sprijinul d-lor membri ai corpului didactic. Celelalte Institute de surdo-muși i-au refuzat simplamente primirea. Nu merită această primă publicație românească pentru elevii surdo-muși nici o atenție?!

* REVUE GÉNÉRALE DE L'ENSEIGNEMENT DES SOURDS-MUETS Paris, No. 10. Juillet—Septembre 1931. — Redacția noastră a primit drept schimb acest număr din eminenta revistă franceză. Sumarul acestui număr cuprinde: „Un caz de surditate achiziționată“ de Legrand; o gravură ce reprezintă pe d-l profesor Emile Lesieux, care după o muncă rodnică de 43 de ani, pentru binele surdo-mușilor, a ieșit la pensie pe ziua de 1 Octomvrie 1931. Distinctul coleg francez Lesieux a ocupat la această revistă postul de administrator cu începere dela 1912 și până la punerea sa în retragere. Frunzărind colecțiunile din anii trecuți ale revistei, găsim multe articole scrise de emeritul profesor Lesieux. În numerele No. 2, Nov. 1927 și No. 5, Februarie 1928, d-l Lesieux a scris un articol intitulat: „Les Institutions de Sourds-Muets en Roumanie“. Cu ocazia retragerii sale din serviciu, i s'au făcut reuniuni de cinstire. Ne alăturăm și noi actelor de cinstire binemeritată.

* BULLETIN TRIMESTRIEL de l'Institut Départemental des Sourds-Muets et des Sourdes-Muettes de la Seine et de la section de Perfectionne-

ment pour enfants instables ou arriérés, No. 32 Octobre 1931.- Şumarul acestui număr de revistă cuprinde între altele un articol asupra distribuţiunii premiilor de sfârşitul anului şcolar 1930—1931 şi un raport al medicului şcolar Dr. Roubinovitch asupra situaţiunii sanitare a internatului secţiunii de perfecţionare pentru elevii instabili sau arieraţi. D. R.

* LUCRĂRI DE FONETICĂ. - „Laboratorul de fonetică experimentală“ al Universităţii din Cluj ne-a remis următoarele lucrări de fonetică:

1. Une prononciation bulgare. Cluj, 1921, de Iosif Popovici. 2. Fiziologia vocalelor româneşti „ă“ şi „î“. Cluj, 1921, de Iosif Popovici. 3. Ortopia şi Fonetica. Cluj, 1923, de Iosif Popovici. 4. Abatele Rousselot, creatorul foneticii experimentale, Cluj 1926, de Iosif Popovici. 5. Vocalele româneşti, 1927, de Iosif Popovici. 6. De la nasalité en roumain. Recherches expérimentales, Cluj, 1930, de Emil Petrovici. 7. Fonetica experimentală şi aplicarea ei la studiul limbilor de I. Popovici.

Aceste lucrări de fonetică ne-au fost trimise ca numere de schimb pentru numerele remise din revista noastră. Cele şapte broşuri au fost incorporate în biblioteca Asociaţiei noastre. Aducem onor. laborator de fonetică experimentală mulţumirile noastre. În numerele viitoare ale revistei noastre vor fi publicate recensile asupra acestor lucrări interesante, cari preocupă şi pe profesorii de surdo-muţi. D. R.

P O Ş T A R E D A C Ţ I E I

Din cauze tehnice am fost nevoiţi să amânăm publicarea chestiu-
nilor tiflo- şi medico-pedagogice pentru numărul dublu 3 şi 4
din Noemvrie—Decemvrie 1931. Excelentul articol asupra vieţii, operei şi
scrierilor mult regretatului consilier aulic, director şi mare tiflopedagog
Alexandru Mell, decedat în 30 Sept. c., va apare în numărul dublu
3—4. La fel şi articolele despre învăţământul orbilor, anormalilor şi devia-
ţilor morali vor apărea în acest număr dublu. Totăşa şi recensia revistelor,
informaţiunile şi buletinul asociaţiei vor fi publicate în numărul dublu.

